

Kasvatus- ja opetuslautakunta

1000e	TP 2024	TA 2025 + Muutos	TA 2026
Toimintatulot (ulk)	4 142	3 021	3 052
Toimintamenot (ulk)	-51 039	-49 409	-51 450
Toimintakate (netto)	-46 897	-46 388	-48 398
Toimintatulot* (ulk ja sis)	8 623	7 346	6 962
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-70 450	-68 402	-69 627
Toimintakate (netto ulk ja sis)	-61 827	-61 055	-62 665
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-13	-10	-14
Muut lask. vyörytyskustannukset	-3 529	-4 241	-3 799
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-73 992	-72 652	-73 439
* valtuustoon nähden sitovat erät			

HALLINTO JA ALUEELLISET PALVELUT, KASVATUS JA OPETUS

Hallinto ja alueelliset palvelut, kasvatus ja opetus vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja prosessien kanssa. Uuden kunnan myötä korostuu sujuva yhdyspintatyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi tehtävänä on tukea Lempäälän kuntastrategian jalkauttamista edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista reagoimalla proaktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin.

Lempäälän lukio tarjoaa lukiokoulutusta Virta-kampuksella, jossa toimii myös Tampereen seudun ammatillisen koulutuksen (TREDU) toimipiste. Lisäksi Lempäälän kunta on jäsenkunta Valkeakosken seudun ammattiopistossa.

Lempäälän kunta järjestää perusopetuslain (21.8.1998/628) mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa. Toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista ja maksullista.

Pirkan opisto on eräs maamme suurimmista kansalaisopistoista. Nokian, Pirkkalan, Lempäälän ja Vesilahden kuntien muodostama oppilaitos järjestää yleissivistävää ja harrastuksia tukevaa koulutusta sekä taiteen perusopetuksen opetuspalveluja neljään opiston jäsenkuntaan.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Henkilöstö	Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella ollaan kehittämässä ja pilotoimassa henkilöstölähtöistä poissaoloihin puuttumisen mallia, jossa korostuu seuraavat tavoitteet: itsensä johtaminen osana työtä ja työn johtamista, oman työkyvyn ennalta tunnistaminen, työkykyisyyden ylläpitäminen, korvaavan työn mallit, työn ja elämän hyvä hallinta, asenne työhön ja työn tekemiseen, yhteistyön ja yhteisöllisyyden parantaminen sekä esihenkilöiden jaksamisen vahvistaminen työkykyasioissa.	Kokonaispoissaolosten vähentäminen suhteessa lähtötasoon pilottiyksiköissä. Tavoite -10 %
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Monituottajamallia pilotoidaan Saikan koululla 1–2 luokkalaisten aamu- ja tai iltapäivätoiminnassa lukuvuonna 2026–2027.	Pilotista saatu palaute a) perheet ja b) palveluntuottajat, tavoite 4/5.

Palvelusuunnitelma

Palvelualueen yhteiset

Sairauspoissaoloja seurataan ja analysoidaan säännönmukaisesti. Tunnistettuja haasteita ovat sairaspöissaolat ja niihin liittyvät kustannukset kasvavat, tiimien sekä esihenkilöiden

kuormittuminen, sairauspoissaolojen juurisyyt jäävät usein piiloon ja tuen ratkaisut eivät tunnu vaikuttavan toivotulla tavalla. Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella ollaan kaikilla tehtäväalueilla kehittämässä ja pilotoimassa henkilöstölähtöistä poissaoloihin puuttumisen mallia. Sairaspoissaolojen vähentämiseksi kehitettyä uutta mallia pilotoidaan kohdennetuissa yksiköissä. Mallin tarkoitus on tukea esihenkilötyötä (puheeksi ottaminen, varhainen puuttuminen ja juurisyiden selvittäminen) sekä ohjata työntekijöitä refleктоimaan omaan kokonaishyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja kantamaan vastuuta työkyvystään. Tavoitteena on ennaltaehkäistä ongelmia ja tukea työntekijää pysyvästi osallistavalla ja yksilöllisellä tavalla. Käytössä on ammatillisen kuntoutuksen ajaksi varhaisten tuen -vakansseja (varhe) ja työhön paluun tukemiseksi tukivakansseja.

Lempäälän lukio ja muu toisen asteen koulutus

1.8.2025 voimaan tulleiden lakiin ja opetussuunnitelmaan tulleisiin muutoksiin perustuen lukion opiskelijalla on oikeus saada aineenopettajien antamaa tukiopetusta oppimiseen liittyviin tuen tarpeisiin vastaamiseksi. Opiskelijalla on myös oikeus erityisopetukseen, jos yleinen oppimisen tuki ei ole riittävää opiskelijan tuen tarpeeseen nähden. Lisäksi panostetaan opiskelijoiden ohjaukseen siten, että Lempäälän lukion opiskelijamäärän ollessa n. 450 opiskelijaa lukiolla on tarve kahdelle vuosityöajassa olevalle opinto-ohjaajalle, jolloin turvataan myös riittävä kesäajan ohjaus.

Toisen asteen koulutustarjontaa laajennetaan kaksoistutkinnon (ammatillinen tutkinto ja ylioppilastutkinto) suoritusmahdollisuuden myötä Virta-kampuksella.

Oppivelvollisuuden valvonta - Palvelujen väliin pudonneiden oppilaiden opinpolun rakentaminen.

Oppivelvollisuuslaki edellyttää, että asuinkunnan tulee osoittaa opiskelupaikka kaikille alle 18-vuotiaille nuorille. Kunnat tekevät tiivistä yhteistyötä oppilaitosten kanssa velvoitteen toteutumiseksi. Haasteita tavoitteen toteutumiselle on tunnistettu. Tampereen kaupunkiseudulla, kuten muuallakin maassa, on joukko koulua käymättömiä nuoria. Koulua käymättömyyden taustalla on monenlaisia syitä, kuten nuorten pahoinvointi tai perustaitojen (mm. lukutaito ja muut perustaidot) puutteellisuus. Kyseessä on suuri ja strategisesti merkittävä kokonaisuus, jonka kehittäminen seudullisesti on tarpeellista ja resurssien käytön osalta viisasta. Kokonaisuuteen sisältyy myös koulusegregaation ehkäisyyn ja vieraskielisten nuorten opinpolun rakentamiseen liittyviä osakokonaisuuksia. Kehyskuntien 17-vuotta täyttäneiden aikuisten perusopetuksen järjestämistä suunnitellaan toteutettavaksi yhteistyössä Tredun kanssa kaupunkiseudulla. Lisäksi jatketaan sopimuspohjaista Startti-Tuva toimintaa Lempäälän Tredun kampuksella.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Kohtaamispaikat

Kohtaamispaikkatoimintaa toteutetaan kahdessa toimipisteessä 1.8.2025 alkaen. Perheille tuttuja ja tärkeitä palveluja tarjotaan jatkossakin, mutta pienimuotoisemmin. Uutena palveluna viikko-ohjelmaan otetaan omatoimiperhepäivät, joilla tuetaan asiakasperheiden yhteisöllisyyttä, verkostoitumista ja vertaistukea.

Koulujen yhteisöllinen opiskeluhoito

Yhteisölliseen opiskeluhoitoon kehitetty uusi nivelvaihemalli otetaan käyttöön kaikille 6-luokan oppilaille lukuvuonna 2025–2026. Mallia toteutetaan alakoulujen hyvinvointiohjaajien, yläkoulujen kouluyhteisöohjaajien sekä opetus- ja opiskeluhoito henkilöstön yhteistyönä.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Vuoden 2025 aikana laaditaan selvitys aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoisista järjestämistavoista. Monituottajamallia pilotoidaan Saikan koululla 1–2 luokkalaisten aamu- ja tai iltapäivätoiminnassa lukuvuonna 2026–2027.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja korotetaan 23 % 1.3.2026 alkaen tai sen mukaisesti, mitä laissa päätetään. Korotus koskee 1.–2. -luokan oppilaiden maksuja.

Lukio	2024–2025	Ennakkoarvio 2025–2026	Ennakkoarvio 2026–2027
Opiskelijamäärä 20.9. yhteensä	447	446	440
kotipaikka Lempäälä	325	326	
kotipaikka muu kuin Lempäälä	119	120	
vaihto-oppilaita	-	1	
Lukio-opintoja yli 3 vuotta suorittavat	10	27	
TUVA opiskelijat (ei tilastossa)	2	5	
kaksoistutkinto-opiskelijat (ei tilastossa)	30	2	

Aamu- ja iltapäivätoiminta lasten lukumäärä 20.9.	2024–2025	Ennakkoarvio 2025–2026	Ennakkoarvio 2026–2027
esiopetus	258	265	255
1. luokkalaiset	215	219	220
2. luokkalaiset	99	92	95
3.–9. luokkalaiset	6	1	3
yhteensä lapsia toiminnassa	578	577	573

Kohtaamispaikkojen reppupäivien asiakasperheet	TP 2024	TA 2025*	TA 2026
Toiminnassa mukana olleet lapset yhteensä	96	60	60
Alle 3 -vuotiaiden määrä kpl/% kokonaisuudesta	90	57	57
Yli 3 -vuotiaiden määrä kpl/% kokonaisuudesta	3	3	3

* kohtaamispaikkojen määrä vähentynyt 1.8.25 alkaen

Palvelualueen henkilöstön sairauspoissaolojen kehitys	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Sairauspoissaolopäivien määrä: kalenteripäivää / hlö / vuosi			
Aamu- ja iltapäivätoiminta ja sijaispooli	23,7	20	15

OPETUSPALVELUT

Esi- ja perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen oppimis-, kasvu- ja kehitysedellytyksiä yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa. Esiopetuksen avulla vahvistetaan lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla.

Perusopetuksessa tietojen ja taitojen oppiminen lisääntyy, mutta edelleen on tärkeää vahvistaa esiopetuksessa aloitettua arkielämän valmiuksien oppimista. Toiminnassa tähdätään myös siihen, että oppilaat saavat edellytystensä mukaiset valmiudet jatko-opinnoissa pärjäämiselle.

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten oppimista, kasvamista ja kehittymistä itseään, kanssaihmissiään ja ympäristöään arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi. Perusopetusta annetaan yleisopetuksena ja joustavana perusopetuksena. Oppimisen ja koulunkäynnin tukena annetaan tehostettua ja erityistä tukea lähtökohtaisesti muun opetuksen yhteydessä.

Lempäälän kunnan esi- ja perusopetuksen kouluverkossa on yksitoista koulua. Alakouluista (esi–6. lk.) kuusi on kyläkouluja ja viisi isoja alakouluja, Yläkouluja (7.–9. lk.) on kolme. Oppilasmäärä esi- ja perusopetuksessa lukuvuonna 2025 (8/2025) on 3628 oppilasta.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Kasvu ja elinvoima	Seudullisen digitaalisen osaamisen suunnitelman toimeenpano oppilaiden henkilökohtaisten digilaitteiden hankinnan myötä kuntakohtaisen tv-ohjauksryhmän suunnitelman pohjalta.	Henkilökohtaiset digilaitteet / perusopetuksen oppilas seutukunnan keskiarvossa 2026–2030.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Kiusaamisselvittelyiden seuranta sekä koulu- ja kuntakohtainen raportointi uuden käyttöön otettavan WIlma-lomakkeen myötä poissaolojen seurannan rinnalla.	Kiusaamisselvittelyjen määrä ja trendi dokumentoinnin myötä kevät 2026 ja syksy 2026.

Palvelusuunnitelma

Oppimisen tuki sekä esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman päivitys

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelma Lempäälässä päivitetään elokuussa 2025 voimaan tulleen oppimisen tuen lainsäädännön uudistuksen myötä. Paikalliset päivitykset pohjautuvat valtakunnallisiin ohjeisiin ja tehdään yhteistyössä Tampereen seudun kuntien kanssa. Huoltajat ja vuosiluokkien 4–9 oppilaat osallistuvat jatkokehittämiseen kyselyn kautta, ja lukuvuoden 2025–2026 aikana järjestetään myös vanhempainiltoja teemalla ”opetussuunnitelma arjessa”. Oppimisen

tuen tavoitteena on ensisijaisesti tarjota apua oppilaan omassa koulussa ryhmä- ja oppilaskohtaisina tukitoimin. Lempäälässä seurataan uuden oppimisen tuen lainsäädännön toimeenpanoa.

Arjen hyvinvointi ja turvallisuus

Koulujen turvallisuus perustuu ennakoihin toimenpiteisiin ja systemaattiseen turvallisuusjohtamiseen. Turvallisuusjohtamista edistetään, tekemällä riskien arviointia säännöllisesti ja kehittämällä avointa viestintää oppilaiden, henkilöstön ja huoltajien kesken. Yhteistyö viranomaisten kanssa ja jatkuva toiminnan arviointi varmistavat, että kouluympäristö pysyy turvallisena ja oppimista tukevana. Kunnassa toimii poikkiammatillinen koulujen ja päiväkotien arjen turvallisuusryhmä tukemaan arjen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta.

Lempäälän kunta on mukana Tampereen kaupunkiseudun muiden kuntien Opetus- ja kulttuuriministeriön avustamassa *"Kohti turvallista koulua"* -hankkeessa 2025–2027, jossa tavoitteena on kehittää arvokasvatuksen dialogisen työpajan malli vahvistamaan kouluyhteisön merkitystä kiusaamisen ennaltaehkäisyssä, luoda ja kuvata Tampereen seudun malli koulujen roolista lainvastaisten tekojen selvittämisessä, luoda ja kuvata Tampereen seudun kiusaajan tuen palvelupolku yhteistyössä Pirhan väkivaltatyön verkoston kanssa sekä kehittää johdon ja henkilöstön osaamista kouluhyvinvoinnin ja -turvallisuuden teemoissa hankkeessa syntyvän tiedon ja monialaisen yhteistyön pohjalta.

Digitaalinen oppiminen

Esi- ja perusopetuksessa digitaaliset taidot kehittyvät vaiheittain: esiopetuksessa lapset tutustuvat turvallisesti ja leikinomaisesti laitteisiin, ja perusopetuksessa opitaan mm. mediataitoja, ohjelmointia, tiedonhakua ja turvallista netinkäyttöä. Digitaalisuus tukee oppimista eri aineissa, ja kaikille oppilaille pyritään turvaamaan tasavertaiset välineet ja osaamisen tuki. Tekoälyä käytetään hallitusti ja eettisesti, ja oppilaita ohjataan sen vastuulliseen hyödyntämiseen sekä kriittiseen arviointiin. Opetushenkilön osaamista digipedagogiikassa ja tekoälyn käytössä vahvistetaan.

Väestö- ja palvelutarvetarkastelu

Säännöllinen väestö- ja palvelutarvetarkastelu varmistaa, että kunnan palvelut vastaavat asukkaiden tarpeita, resurssit kohdentuvat oikein ja talous pysyy kestäväällä pohjalla. Se tukee ennakointia päätöksentekoa, strategista suunnittelua ja lakisääteisten velvoitteiden täyttämistä. Lempäälässä on kehitetty PowerBI -pohjainen työkalu säännönmukaiseen väestö- ja palvelutarvetarkasteluun päättäjien ja viranhaltijoiden käyttöön. Lempäälän esi- ja perusopetuksen väestö- ja palvelutarvetarkastelun mukaan oppilasmäärä laskee neljän vuoden ajan palautuen sen jälkeen nykytasolle. Palvelutarpeen arvioinnissa huomioon otettavat seikat tilapäisessä oppilasmäärän laskussa: tilapäinen oppilasmäärän lasku voi johtaa vajaakäyttöön luokissa, opettajien ja tukihenkilöstön tarve vähentyy tilapäisesti ja kustannukset per oppilas voivat nousta, vaikka kokonaiskulut laskevat. Pidemmän aikavälin trendiä ja toimintaympäristössä vaikuttavia tekijöitä seurataan ja laaditaan tarpeen mukaan skenaarioita ennen suuria investointi- tai leikkauspäätöksiä.

Muita oleellisia asioita

Saikan koulun käynnistymisellä 1.8.2025 on vaikutusta Moisio koulun toimintaan, mikä edellyttää yhteissuunnittelua henkilöstön ja hallintorakenteen osalta. Keskiössä on ehyt kasvun ja oppimisen polku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen alakoulun ajan Saikantalossa.

Oppilasmäärä erityis- ja perusopetuksessa 20.9.	2024–2025	Ennakkoarvio 2025–2026	Ennakkoarvio 2026–2027
Perusopetus yhteensä	3 626	3 535	3442
vuosiluokat 1–9	3 316	3 231	3 154
esiopetus	310	304	288
Ryhmäkohtaisia tukitoimia saavat oppilaat *	483	509	510
Oppilaskohtaisia tukitoimia saavat oppilaat **	280	272	270

*2024–2025 tehostetun tuen oppilaat, ** 2024–2025 erityisen tuen oppilaat

Perusopetuksen päättäneiden sijoittumi- nen jatko-opintoihin	2022–2023	2023–2024	2024–2025
9. vuosiluokan oppilasmäärä	399	383	386
Lukioihin	51 %	54 %	54 %
joista Lempäälän lukioon	64 %	55 %	23 %
Ammatilliset oppilaitokset	44 %	43 %	37 %
joista Tredu	64 %	58 %	25 %
joista VAAO	25 %	36 %	9 %
Ei tutkintoon johtavaa koulutusta*	6 %	4 %	1 %
Ilman välitöntä opiskelupaikkaa II-asteella	0,3 %	0 %	2 %
Oppivelvollisuuden jatko-ohjaus (VALPAS)	7		3 %

*sisältää TUVA-koulutukset ja kansanopistojen linjat.

Opetuspalveluiden henkilöstön sairauspoissaolojen kehitys	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Sairauspoissaolopäivien määrä: kalenteripäivää / hlö / vuosi			
Opetushenkilöstö OVTES	7,3	7	7
Henkilöstö KVTES	20,7	18	15

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Lempäälän kuntastrategia toteutuu varhaiskasvatuspalvelujen palvelulupauksen kautta "Autamme jokaista lasta kiipeämään omalle vuorelleen, niin korkealle kuin mahdollista, yhteistyössä häntä ympäröivien turvallisten aikuisten kanssa" konkretisoi varhaiskasvatuksen visiota.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaan kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät monipuolisia palveluita varhaiskasvatusikäisille lapsille. Varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatusta tulee olla saatavilla kunnan järjestämänä tai valvottuna siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, lähipalvelun periaatteella, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Lempäälässä on 13 kunnallista päiväkotia ja 4 yksityisen palvelutuottajan palvelusetelipäiväkotia. Kunnallisia, kotona toimivia perhepäivähoitajia on kuusi (6) ja yksityisiä kotona toimivia perhepäivähoitajia on kahdeksan (8). Yksityisiä ryhmäperhepäivähoitokoteja Lempäälässä on kaksi (2). Saikantalon valmistuessa tullaan päiväkoti Myllykolun toiminta lopettamaan. Kunnallisten päiväkotien määrä tulee pysymään samana.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Henkilöstö	Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella ollaan kehittämässä ja pilotoimassa henkilöstölähtöistä poissaoloihin puuttumismallia, jossa korostuu seuraavat tavoitteet: itsensä johtaminen osana työtä ja työn johtamista, oman työkyvyn ennalta tunnistaminen, työkykyisyyden ylläpitäminen, korvaavan työnmallit, työn ja elämän hyvä hallinta, asenne työhön ja työn tekemiseen, yhteistyön ja yhteisöllisyyden parantaminen sekä esihenkilöiden jaksamisen vahvistamisen työkykyasioissa.	Kokonaispoissaolosten vähentäminen suhteessa lähtötasoon pilottiyksiköissä. Tavoite -10 %
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Laadukas kokopäiväpedagoginen arki, jossa tavoitteet asetetaan aikuisten toiminnalle lasten tarpeisiin pohjautuen.	Asiakastyytyväisyyskyselyn tavoitekeskiarvo kaikilla osalualueilla 4, arviointias- teikolla 1–5.

Palvelusuunnitelma

Arjen hyvinvointi ja turvallisuus

Arjen hyvinvoinnin ja turvallisuuden lisäämiseksi oleellista on pyrkiä vähentämään henkilöstön poissaoloja. Tämä toteutetaan päivittämällä johtamisen rakenteita ja vahvistamalla esimiesten osaamista ennakoivan johtamisen, työhyvinvoinnin tukemisen ja varhaisen puuttumisen osalta. Uudistusten myötä tavoitteena on luoda avoimempi ja tukevampi työkuultuuri, joka edistää työntekijöiden kokonaisvaltaista hyvinvointia. Poissaolojen vähentämiseksi kehitämme johtamisen rakenteita. Varmistamme, että esihenkilöillä on tarvittava osaaminen poissaolojen johtamiseen, varhaisen tuen mallien hyödyntämiseen sekä luomme rakenteet työkykyriskien tunnistamiseen ja puheeksi ottamiseen. Uudistamme prosesseja niin, että tieto kulkee paremmin esimerkiksi esihenkilöiden, henkilöstöhallinnon ja työterveyshuollon kesken. Johtamisessa keskitymme entistä enemmän työn sujuvoittamiseen ja työntekijöiden kuunteluun.

Johtamisen rakenteet:

Uuden varhaiskasvatuspäällikön valinnan myötä johtamisen rakenteita tullaan tarkastelemaan siten, että se tukee uutta palveluverkkoa 1.8.2026 alkaen.

Muuta oleellista

Saikantalon valmistuvan päiväkotitoiminnan käynnistymisellä sekä päiväkotitoiminnan loppumisella on vaikutusta varhaiskasvatuksen paikkatilanteeseen. Tämä edellyttää yhteissuunnittelua sekä henkilöstön että hallintorakenteiden osalta. Keskiössä on lasten ehyt kasvun ja oppimisen polku koko varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ajan Saikantalossa. Saikantalon toiminnassa korostuu yhteisöllisyys niin johtamisen rakenteissa kuin arjen perustoiminnoissa yhdessä kuntalaisten kanssa.

Lapsia hoidossa 31.12. yhteensä	TP 2024		TA 2025		TA 2026	
Kunnallinen varhaiskasvatus (0-5 - vuotiaat)	878		940		934	
Alle 3 -vuotiaiden (paikkatarve 1,75/lapsi) määrä kpl /%	246	28 %	350	37 %	299	32 %
Yli 3 -vuotiaiden määrä kpl/% kaikista	632	72 %	590	63 %	635	68 %
Tehostetun tuen lasten määrä	80		40			
Erityisen tuen lasten määrä	17		15			
Yksityisen hoidon tuen piirissä lapsia	44		40		42	
Alle 3 -vuotiaiden määrä kpl /% kaikista	9	20 %	15	38 %	7	17 %
Yli 3 -vuotiaiden määrä kpl/% kaikista	35	80 %	25	63 %	35	83 %
Tehostetun tuen lasten määrä	0		0			
Erityisen tuen lasten määrä	0		0			
Palvelusetelillä lapsia	231		215		210	
Alle 3 -vuotiaiden määrä kpl /% kaikista	66	29 %	75	35 %	55	26 %
Yli 3 -vuotiaiden määrä kpl/% kaikista	165	71 %	140	65 %	155	74 %
Tehostetun tuen lasten määrä	12		3			
Erityisen tuen lasten määrä	3		2			
Kotihoidon tuen piirissä lapsia						
Perheiden lukumäärä	177		185		175	
Lapsen yhteensä	235		265		246	
Alle 3-vuotiaat kpl/%	183	78 %	210	79 %	191	78 %
Yli 3 -vuotiaat kpl/%	52	22 %	55	21 %	55	22 %

RUOKAPALVELUT

Ruokapalvelut toimii tulostavasti tehtäväalueena tuottaen ruokapalvelut kunnan päiväkotihin ja kouluhin. Ruokapalvelut vastaa ruokapalvelun toiminnan suunnittelusta, aterioiden valmistuksesta, kuljetuksesta sekä tarjoilusta asiakaskohteissa. Ruokapalvelut tuottaa aterioita 27 asiakaskohteeseen noin 5 000 asiakkaalle. Toiminta on ammattitaitoista, taloudellista ja asiakaslähtöistä. Ruokapalvelut kehittää aktiivisesti toimintaa kuntastrategiasta nousevien tarpeiden mukaisesti ja panostaa erityisesti asiakkaiden hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen. Ruokakasvatus on kiinteänä osana arkea, jolla edistetään kuntalaisten hyvinvointia yhdessä muiden kunnan toimijoiden kanssa.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	<u>Kouluruokailun kehittäminen:</u> Osana kouluruokailun kehittämistä teemme vahvaa tuotekehitystyötä kasvisruokien ja muun reseptiikan kanssa, jossa kiinnitetään huomiota ruokien laadullisiin tekijöihin sekä maistuvuuteen. Tarkoituksena on lisätä oppilaiden vaikutusmahdollisuuksia ja osallisuutta palveluiden tarjontaan sekä lisätä ruokakasvatusta asiakasrajapinnassa. Tämän lisäksi henkilöstön osaamista vahvistetaan tuotekehitystyön parissa. Kehittäminen tukee uudistuneita ravitsemussuosituksia, millä on tulevaisuudessa merkitystä kouluruokasuosituksiinkin.	Hyvinvointimatriisi, jolla mitataan prosentuaalisesti ruokailuun liittyviä kokemuksia: oppilaiden ruokailuun osallistumisaktiivisuutta, syövätkö he kaikkia ateriansia, kuinka usein he syövät päivän aikana, ruokailuun käytettävä aika, ruokailutilanteen rauhallisuus ja saa osallistua kouluruokailun kehittämiseen. Lautaslaskenta: ruokailuun osallistumisaktiivisuus yläkouluissa (2025: 85,4 %), tavoite 90 %
Ympäristö ja kestävä kehitys	<u>Hävikin minimointi:</u> Hävikin seuranta on lisätty entistä tarkemmaksi tuotannonohjausjärjestelmän avulla. Järjestelmästä nähdään jatkossa tarkemmin hävikki ja menekki ruokakohteisesti. Näin pystymme paremmin pureutumaan hävikin syntyyn ruokalistatasolla ja tekemään tarvittavia muutoksia prosessiin. Tämä antaa myös hyvää pohjatietoa tuotekehitykseen ja kouluruokailun kehittämiseen.	Hävikin minimointi -20 %

Palvelusuunnitelma

Osana kouluruokailun kehittämistä otetaan käyttöön vuonna 2019 valmistunut hyvinvointimatriisi, jolla pystytään mittaamaan kouluruokailun kehittymistä prosentuaalisesti eri osa alueilla, jotka ovat: oppilaiden ruokailuun osallistumisaktiivisuutta, syövätkö he kaikkia aterianosia, kuinka usein he syövät päivän aikana, ruokailuun käytettävä aika, ruokailutilanteen rauhallisuus ja saa osallistua kouluruokailun kehittämiseen Matriisin laadinnassa on hyödynnetty kouluterveyskyselyn tuloksia. Hyvinvointimatriisin avulla saamme konkreettista tietoa lempääläisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista ruokailun osalta ja tätä kautta pystytään tekemään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmia osana kehittämistyötä.

Myös ruokapalvelussa yhteisen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen linjauksen mukaisesti kiinnitetään huomiota poissaolojen juurisyyhyn ja tuetaan esihenkilötyötä, niin että varhainen puuttumisenmalli toteutuu.

Yhteisöllistä ruokahetkeä tullaan jatkamaan yhteistyössä Lempäälän seurakunnan kanssa vuonna 2026. Toimintamalli on kuntalaisten keskuudessa pidetty ja sen tarve on tunnistettu. Yhteisöllisen ruokahetken sosiaalinen ja terveydellinen merkitys on ilmeinen, mutta myös tukee kestävästä kehityksen periaatteita hyödyntämällä kouluilta jäänyttä ylijäämäruokaa ruokahetkessä.

Myös puistoruokailun merkitys koulujen päätyttyä on osoittautunut perheille tarpeelliseksi, joten toimintaa jatketaan kesällä 2026. Puistoruokailua on tarkoitus mahdollisuuksien mukaan laajentaa koskemaan ikäihmisiä, jolloin toteutuu sukupolvien kohtaaminen, mutta tukee myös ikäihmisten liikkumista, ravitsemusta sekä sosiaalista kanssakäymistä. Pirkanmaan alueella, kuin myös Lempäälässä pyritään lisäämään puistoruokailuun toiminnallisuutta ja asiantuntija infoiskuja paikalla oleville kuntalaisille.

Julkisen hankintalain mukaisesti ateria- ja puhtauspalveluiden kilpailutus käynnistettiin syksyllä 2025. Lempäälän kunta ja Pirkanmaan Voimia on syksyn 2025 aikana valmistellut yhteistyössä kilpailutuksen koskien virta- kampuksen ateria- ja puhtauspalveluiden tuottamista Tredulle sekä Lempäälän lukiolle. Sopimus alkaa kilpailutuksen voittaneen toimijan kanssa 1.1.2026

Lempäälän kunta ja Pirkanmaan Voimia tekee omat sopimukset valitun toimijan kanssa. Valitun toimijan kanssa tehdään säännöllisesti laatukäyntejä sekä kysytään asiakastyytyväisyyttä kohteen opiskelijoilta.

Ruokapalvelun palveluverkko muuttuu syksyllä 2026 Saikan talon avauduttua ja päiväkotia Myllykolun sulkeuduttua. Kevään 2026 aikana tarkastellaan asiakaskohteita ja kehitetään prosessia vastaamaan uutta palvelutarvetta.

Ruokapalvelut	TP 2024	TA 2025	TA2026
Valmistuskeittiöiden lukumäärä	2	2	2
Palvelukeittiöiden lukumäärä	5	8	9
Aterioiden jakelupisteiden määrä	25	28	27
Päiväkotiaterioiden määrä/päivä	831	765	871
Esi- ja perusopetuksen aterioiden määrä/päivä	3 719	3 718	3 527
Päiväkotiaterian hinta	2,25	2,35	2,50
Esi- ja perusopetuksen aterian hinta	2,25	2,35	2,50
Yhteisöllisen ruokahetken asiakasmäärä/vuosi	1 645	3 300	3 000
Puistoruokailun asiakasmäärä/vuosi		800	1 500